

05 πολιτισμός

Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Χορηγία, επιστροφή ΦΠΑ ή ποιος θα γίνει... πιο εκατομμυριούχος;

■ του Μπάμπη Πολυχρονιάδη

Τα πράγματα ξεκινάνε... στραβά ήδη από το προοίμιο της σύμβασης όπου ρητά αναφέρεται ότι «κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θα μπορεί να στραφεί κατά οποιουδήποτε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος

Όταν μία σύμβαση του Ελληνικού Δημοσίου γίνεται με ένα Ίδρυμα που έχει έδρα στις Βερμούδες, του οποίου οι εκπρόσωποι κατοικούν στο Σαιντ Μόριτς της Ελβετίας και στο νόμο που την κυρώνει προβλέπεται ότι κανείς δεν μπορεί να στραφεί εναντίον τους(!), είναι μία πολύ ενδιαφέρουσα σύμβαση, της οποίας η ανάγνωση κρύβει μεγάλες εκπλήξεις...

Στις 26 Μαρτίου του 2009 οι τότε υπουργοί της κυβέρνησης της Ν.Δ. Ι. Παπαθανασίου (Οικονομικών), Γ. Σουφλιάς (ΥΠΕΧΩΔΕ), Α. Σπηλιωτόπουλος (Παιδείας) και –ο μετέπειτα πρωθυπουργός– Α. Σαμαράς (υπ. Πολιτισμού τότε) ήταν οι πολιτικοί που υπέγραψαν την σύμβαση με τους εκπροσώπους του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος», κ.κ. Φίλιππο Νιάρχο, Σπύρο Νιάρχο και Ανδρέα Δρακόπουλο, προκειμένου στον παλιό ιππόδρομο του Φαλήρου να ανεγερθεί το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ), με δωρεά του ιδρύματος ύψους 450 εκατ. ευρώ. Και όπως συμβαίνει με όλα τα... «καλά» νομοθετήματα σε αυτή τη χώρα, ο νόμος που κύρωσε την σύμβαση (3785/2009) πέρασε μήνα Αύγουστο.

Εκτός από το Ελληνικό Δημόσιο, που εκπροσωπούσαν οι υπουργοί που αναφέρουμε παραπάνω, και το ίδρυμα διά των εκπροσώπων του, συμβαλλόμενα μέρη ήταν επίσης η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου, τα «Ολυμπιακά Ακίνητα» και –εύλογα βέβαια– η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και η Εθνική Λυρική Σκηνή, των οποίων προβλεπόταν η μετεγκατάσταση στο χώρο του ΚΠΙΣΝ.

«Καθαροί λογαριασμοί» από την αρχή

Τα πράγματα ξεκινάνε... στραβά ήδη από το προοίμιο της σύμβασης όπου ρητά αναφέρεται ότι «κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θα μπορεί να στραφεί κατά οποιουδήποτε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος (τα

οποία προβαίνουν σε ενέργειες σχετικά με κάθε ζήτημα της παρούσας σύμβασης του έργου, το οποίο αυτή αφορά, αποκλειστικά υπό την ιδιότητά τους ως μέλη του Δ.Σ. του Ιδρύματος και όχι ατομικά) σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα συνδεδεμένο με την υλοποίηση του Κέντρου Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος». Σαφές και εύληπτο: το κράτος απαλλάσσει... προκαταβολικά τα μέλη του Ιδρύματος από οποιαδήποτε νομική ευθύνη σε ζήτημα που σχετίζεται με την υλοποίηση του έργου.

Η σύμβαση, προέβλεπε ότι το ίδρυμα θα χρηματοδοτήσει την κατασκευή του ΚΠΙΣΝ και ότι όταν το έργο θα ολοκληρωνόταν θα το παρέδιδε στο Δημόσιο να το διαχειριστεί και ότι αυτό απλά θα είχε το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει για εκδηλώσεις του τους χώρους.

Το έργο, ως γνωστόν, υλοποιήθηκε: η κατασκευή του ξεκίνησε το 2012 και η παράδοσή του στο Ελληνικό Δημόσιο έγινε μόλις πριν μερικούς μήνες, τον Φεβρουάριο. Κι αν κρίνουμε από τις οικονομικές καταστάσεις της ανώνυμης εταιρείας ειδικού σκοπού υπό τον τίτλο «Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος

Νιάρχος» με ημερομηνία 31/12/2016, το έργο αποτιμάται στα 458 εκατ. ευρώ (πάγια στοιχεία). Προσοχή όμως: στη σύμβαση υπάρχει ειδικό κεφάλαιο που προβλέπει τη λύση της υπό κάποιες προϋποθέσεις.

Μία από αυτές, που οι πιθανότητες να συμβεί λόγω κακοδιαχείρισης από την πλευρά του Δημοσίου (σ.σ. βλέπε παρατημένες ολυμπιακές εγκαταστάσεις) είναι ίδιες με αυτές που δίνει ο ΟΠΑΠ στο... Ολυμπιακό - Πλατανιάς, περιγράφεται ως εξής: «το Ελληνικό Δημόσιο, η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος ή/και η Εθνική Λυρική Σκηνή παραβαίνουν συστηματικά ή ουσιαδώς τους όρους συντήρησης και λειτουργίας του Κέντρου Πολιτισμού». Εδώ να σημειώσουμε, ότι οι όροι περιέχονται σε... εγχειρίδιο που παρέδωσε το Ίδρυμα στο Δημόσιο πριν παραδοθεί το έργο.

Κι αν σου κάτσει...

Μάλιστα... Άντε και το Δημόσιο δεν έχει λεφτά και η «εικόνα εγκατάλειψης αρχίζει να στοιχειώνει το ΚΠΙΣΝ» (σ.σ. τίτλος βγαλμένος από το κοντινό... μέλλον) και το Ίδρυμα θέτει σε εφαρμογή της ρήτρες για ακύρωση-λύση της σύμβασης.

Τί θα συμβεί; Το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεούται να καταβάλλει προς το Ίδρυμα το κόστος υλοποίησης του έργου, δηλαδή τα 458 εκατ. ευρώ εντός τριών μηνών και σε περίπτωση καθυστέρησης με τόκο υπερημερίας!

Επίσης, το Δημόσιο δεν μπορεί να ζητήσει πίσω τον επιστρεφόμενο ΦΠΑ που έχει εισπράξει η εταιρεία του ΚΠΙΣΝ (η οποία ελεγχόταν από τα μέλη του Ιδρύματος την περίοδο της κατασκευής)

Α, ναι, ξεχάσαμε να σας πούμε ότι ένα σημαντικό μέρος της σύμβασης απασχολεί το ζήτημα του ΦΠΑ. Δέει, λοιπόν, η σύμβαση ότι την περίοδο υλοποίησης του έργου, ο ΦΠΑ με τον οποίο θα επιβαρύνεται η εταιρεία εκπίπτει στο σύνολο του και ότι η εταιρεία μπορεί ανά πάσα ώρα και στιγμή να ζητά με αίτημά της την επιστροφή του ΦΠΑ. Το Δημόσιο όφειλε να αποδίδει τα χρήματα εντός 60 ημερών από την κατάθεση της αίτησης και σε περίπτωση καθυστέρησης με τόκο υπερημερίας. Με απλά λόγια, αν το έργο κόστισε 458 εκατ. ευρώ, σημαίνει ότι οι επιστροφές ΦΠΑ πρέπει να ξεπερνούν τα 100 εκατ. ευρώ.

Επίσης, σε ό,τι αφορά το ΦΠΑ, αναφέρεται στη σύμβαση ότι μετά την ολοκλήρωση του έργου θα ανατεθεί σε ελεγκτική εταιρεία διεθνούς φήμης η σύνταξη εκθέσεων που θα καταγράφει και θα αναλύει πώς διατέθηκε ο επιστρεφόμενος ΦΠΑ και ότι αντίγραφο των εκθέσεων θα παραλαμβάνει το Ίδρυμα.

Για την περίοδο υλοποίησης, βέβαια, δεν υπάρχει τέτοια μέριμνα, ενώ στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις από το 2012 έως το 2016 δεν υπάρχει καμία σαφής αναφορά στο ΦΠΑ. Επειδή το ΚΠΙΣΝ μπορεί να εξελιχθεί σε «βόμβα» για τα δημόσια οικονομικά αν το Ίδρυμα ξαναβρεί απότιστα τα λουλούδια άλλες 3-4 φορές (έχει συμβεί μία), και η ζημιά του Δημοσίου να «πιάσει» τα 550 εκατ. ευρώ (επιστροφή κόστους υλοποίησης συν εκπιπτόμενο ΦΠΑ), η κυβέρνηση και οι δικαστικές αρχές οφείλουν να διερευνήσουν από τώρα αν το κόστος κατασκευής που αναφέρει το Ίδρυμα ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα και, φυσικά, αν τα ποσά που αναγράφονται στα τιμολόγια όντως εισπράχθηκαν από τους εκδότες τους κι αν υπήρξαν άλλες συναλλαγές (π.χ. επιστροφές χρημάτων).

Όχι τίποτα, και νομικές ή φορολογικές παραβάσεις να διαπιστωθούν, ο νόμος -ορισμός του «ξεβρακώματος» του Δημοσίου- έτσι κι αλλιώς απαλλάσσει τα μέλη του Ιδρύματος. Αλλά να τους πληρώσεις και 550 εκατ. ευρώ είναι κομματάκι βαρύ...

ΥΓ. Το καλοκαίρι προγραμματίζεται φεστιβάλ διάρκειας 7 ημερών με πολλές συναυλίες που θα έχουν είσοδο ελεύθερη. Τα ονόματα των καλλιτεχνών που έχουν ανακοινωθεί δείχνουν ότι η προσέλευση θα ξεπερνά ίσως και τις 10.000 θεατές κάθε μέρα. Τις δωρεάν συναυλίες τις χρηματοδοτεί το Ίδρυμα. Τις πιθανές φθορές το Δημόσιο;

